

ERDÉLYI GAZDA

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI
EGYLET TULAJDONA.
TELEFON: 158 SZÁM.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET, AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ EGYLET
ÉS A „HANGYA” KÖTELEKÉBE TARTOZÓ SZÖVEKZETEK HIVATA-
LOS KÖZLÖNYE. — MEGJELNIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCZA 10, SZÁM.
TELEFON: 158 SZÁM.

Az E. G. E. tagjai további intézkedésig tag-
díj ellenében kapják. Alapító tagdíj 2000 lel,
rendes tagdíj évi 100 lel, kiscgazdák és tiszt-
viselők részére 50 lel.

A lapfelfüggyelő bizottság felfüggyelete mellett felelős szerkesztő és kiadó:

TÖRÖK BÁLINT
AZ E. G. E. TITKÁRA

Előfizetési díj nem tagok részére:
Egy évre 150 lel Negyed évre 40 lel
Fél évre 75 lel Egyes szám 3 lel

Miért terem a kisbirtokos földjén keve- sebb, mint a nagybirtokosén?

Irta: Dr. Bittera Miklós.

Igaz-e, hogy kevesebb terem? Van elég elhanyagolt, rosszul kezelt nagybirtok és ezzel szemben van kiscgazda is, akinek olyan termései vannak, hogy az uradalmakéval is vetekedhet. Egy a baj csupán az, hogy ilyen kiscgazda kevés van és ha nagy általánosságban beszélünk, el kell ismernünk, hogy bizony az uradalmi földeken rendszeren nagyobb termései voltak.

Miért van ez? Az isten áldása, az eső és napsugár egyformán éri mind a tettőt és rendszerint mégis szebben fejlődnek a növények az uradalmi földön, mint a vele sokszor barázdás szomszéd, kiscgazda tagján.

Az uradalmak nagy gondot fordítanak arra, hogy jó, lehetőleg *nemesített vetőmagjuk legyen, bőven trágyázzák földjüket, jól művelik azt, védik növényeiket mindenféle rovaroktól és más megbetegedéstől.* A nagy gazdaságok mindig újítanak, iparkodnak a tudomány haladásával lépést tartani, annak vívmányait a maguk javára kihasználni.

A kiscgazda általában nehezen halad a korrallal. Bizalmatlan minden iránt ami új, amit nem az apjától, öregapjától tanult. Effelejti, hogy a tudomány halad, a gazdaság pedig tudomány és még hozzá nehéz, soha ki nem tanulható tudomány. Sok százan meghallgatnak egy-egy gazdasági előadást, de igen ritka az, aki követni is iparkodik a tanácsot. Egyik-másik nekibuzdul. Hozat műtrágyát vagy nemesített vetőmagot. Ezzel ugyan néha sikerül neki valamilyen eredményt elérni, de bizony elégszer megesik, hogy kudarcot vall. Akkor azután szidja azt, aki rávette és költségbe verte. Elfogultságában nem néz körül, nem látja meg a szomszédai jó eredményét, hanem a saját szerencsétlenségét okolja mindenért.

Nemesített vetőmag után, műtrágyák használatától is csak jól megmunkált földön várhatunk nagy eredményt.

Itt a hiba! A nagybirtokos jobban munkálja földjét, mint a legtöbb kiscgazda. A kiscgazda munkáját a szokás, meg az irányítja, hogy mit látott az apjától. Ez pedig nem mindig biztos utmutató. A föld megművelése évről-évre változó, mint ahogy változik az időjárás. Erre nem lehet szabályt felállítani.

Hogyan tudja hát az ember, hogy mit és hogyan kell csinálnia? Egy mód van erre. Nemcsak szántani, fogasolni, hengerezni kell tudni, hanem azt is tudni kell, hogy miért szántunk, fogasolunk, hengerezünk. Aki ezt tudja, nem fogja a földjét sem kevéssé művelni, sem agyonszántani, nem fog fogasolni, amikor hengerezni kellene. (Mert ez is előfordul!) Nem az a jó gazda, aki mindig a földjén babrál, hanem az, aki legjobban megmunkálja azt, a legkevesebb munkával tudja azt a növények diszitására legkedvezőbb állapotúvá tenni.

Józan észért, szorgalomért nem megy a magyar kiscgazda a szomszédba, de egy kis haladás ráfér. Különösen a talajművelés terén kell sokat javítani. Ha ebben is utólrjuk a nagybirtokot, még jobban fog érvényesülni a drága nemesített vetőmag és műtrágya. Emelkedni fognak a kiscgazdák termései is.

Magyaróvár.

Tüdővést gyógyító tea.

Irta: dr. Péter Béla.

Az emberiség egyik legnagyobb átká a tüdővész. A régi Magyarországon évente körülbelül 70,000 ember halt el tüdővészen és most is nagyon pusztít ez a betegség a magyar alföldi nép között. Eddig majdnem tehetetlenül állt az ember ezzel a kórral szemben, mert azt kellett tapasztalnunk, hogy a tüdővész gyógyíthatatlan betegség. Bizonyos időközökben föl-föl tűnt egy-egy újabb gyógyító mód és a lapok csakhamar világgá kürtölték, hogy ime feltalálták a tüdővést gyógyító eljárást. Sajnos az eddigi gyógyító módok nem váltották be a hozzájuk fűzött reményeket, sőt egyik-másik mód még nagyobb pusztítást okozott a tüdőbetegek sorában. Ujabbban olyan módját találták ki a tüdővész gyógyításának, amely sok reménnyel kecsegtet és az eljárás ismét a nép titkos összetételű gyógyteák egyikéhez vezet, amelyet a nép régóta használt és amelyből az elfogult orvos sem tagadhatott meg némi sikert. Ujabb esete annak, hogy az anyyira lebecsmérelt kuruzslást a modern orvosi tudomány is igazolja és megbecsüli.

Az újabb gyógyító mód kiindulása a vízben oldható kovasavat tartalmazó ásványvizekből indult ki. Igen kiváló farmakológusok a kovasavnak fontos biológiai jelentőségére

hívták fel a szakkörök figyelmét és kimutatták, hogy a kovasav minden állati szervezetnek fontos építőköve. Sok szövetnek rugalmassága és szilárdsága a kovasavtól függ. Ezek az észleletek a tüdőtuberkulózisnak kovasavval való gyógyító módjára vezették az orvosokat. Azt tapasztalták, hogy ha tüdőszövetnek idején és bőségesen kovasavat juttatunk, akkor feltűnő javulás áll be. A beteg subjektív és közérzete feltűnően javul, fokozódik az étvágya, testsulya gyarapszik, a kellemetlen nagyfokú éjjeli izzadás elmarad és köpetben feltűnően ritkábbá válnak a bacilusok.

Több tudósnek gondos vizsgálataiból kitént, hogy a kovasavat tartalmazó ásványvizeknek és oldható kovasavat tartalmazó gyógyszereknek adagolása után feltűnően szaporodtak a vérben a leukocyták, továbbá azoknak fagocita ereje tetemesen növekszik a kovasavadagolás után, ami a tüdőbeteg részleteinek sokkal kedvezőbb behegedését és beforradását vonja maga után.

Ezeket tapasztalva Robert rostocki tanár a nép által régóta használt teakeverékre fordította figyelmét, amelyeket a nép régóta tüdővész ellen használt és amelyekkel újabb tudományos vizsgálatok szerint is igen jó eredményeket lehet elérni.

A nép régóta bizonyos titkos összetételű teákkal egészíti ki az orvos rendelkezéseit. Sok titkos szer, amit a lapokban hirdetni szoktak és tüdővész elleni kitént szernek dicsérnek, három közönséges burjánnak a keverékéből állónak bizonyult. A titkos teák vizsgálataiból kitént, hogy három növény keveréke az ilyen tea és pedig: a *mezei zsurló* (kis csikófarok) *Equisetum arvense*, a *porocstű* (*Polygonum aviculare*) és a *sárga kenderkefű* (*Galeopsis ochrolenca*) keveréke.

(folyt. köv.)

Gazdasági hírek a Dunántulról.

Irta: Jászberényi András.

A mezőgazdasági helyzet az egész országban, de különösen a Dunántulon kedvező. Az őszi vetések jól teleltek s még a késeiek is megerősödtek. A gyenge tél lehetővé tette az összes tavaszi kalászosok, takarmányok és kápasok alá való szántást, úgy, hogy a tavaszi vetések korán befejeződtek. A tavaszi időjárás ezideig nagyon jó. Április második felében volt tartósabb esőzés, de különben pontosan

„Gazdák”

**Biztosító Intézet
Részv. - Társaság**

Székhely: Arad. Vezérképviselősege: Aradon, Kolozsváron, Brassóban, Temesváron, Nagyváradon, M. vásárhelyen, Déván, D.-sz. mártonban, Gy.-fehérváron, Szatmáron, N.-enyeden és Tordán. Elfogad tűz, jég élet, betörés, lopás, baleset, szavatossági, kiházasítási stb. biztosításokat. Egyesületi tagok külön kedvezményben részesülnek. Minden biztosítási ügyben részletes tájékoztatást nyújtanak a vezérképviselősegek és egyesületi titkári hivatala.

hetenként kaptunk 25—30 mm-es csapadékot, mely már három ízben is ünnepen esett, más-különbén meleg növényfejlesztő idő van.

A répa második kapálása egyezéssel kapcsolatosan most van folyamatban, a burgonya egyszer meg van kapálva s a tengeri első kapálása is kezdetét vette.

A szőlő jó termést mutat. Ennek oka azonban a jó időjáráson kívül a metszésben is keresendő. A bor literje ma a termelőnél békepénzben 10—16 fillérért megvásárolható, ezzel szemben a termelési költség nagyon magas. Egyes gazdaságok ez okból műveletlenül hagyták a szőlőt, mások kiadták felébe kizgazdának, akik pedig továbbra is házi kezelésben műveljük a szőlőt, úgy metszettünk, hogy a bőséges termés csökkentse a deficitet. Tudatában vagyunk annak, hogy ez hiba, mert kimeríti a tőkét, de az egész világon annyira terjed az antialkoholizmus, hogy a szőlőnek nagy jövőt jósolni nem lehet. Teremje ki magát, aztán pusztuljon! Az anyaszéna termés már biztosított, ugyszintén a lóhere és lucerna első kaszálása is, sőt a bükköny is és így a bőséges téli takarmány reményében mindenki tartja állatját. A marha árak éppen ezért nagyon magasak, különösen a növendék állat megfizethetetlen. 4 hetes borju, mely békében 5—8 forint volt, ma 40—45 békekrona. Valamire való tehén 5—6 százezer korona, de ezt békében 300 koronáért meg lehetett venni. Egymillió koronás ló nem ritkaság, de 150—200 ezer koronán alul gebét sem lehet venni. Választott malac 15—16 ezer korona, szép koca 150 ezer korona, prima hizott sertés 12—13 béke korona (1200—1300 K.) kgként Budapestről 150, vasutól 13 km. távolságra.

A tavasszal már több helyt volt kiviteli lóvásár a Dunántulon. E vásárokról csak nehéz lovak vezethetők elő. Főleg az olaszok vásárolnak nagyobb mennyiségben s igazán jól fizetnek. A baj csak az, hogy a külföldiek mind ügynökökkel szedik össze az anyagot s így az ügynöki haszontól elesik a gazda. Vidékünkön különben most a földosztás tartja izgalomban a népet. Bizony nagy hiba, hogy most május derekán mindig gyűléseznek, tanakodnak. A szomszéd faluban már kiosztott az igénylőknek 300 hold föld (1—3 holdat kap egy) ott már javában szántanak, velnek, Somogy-

turon azonban már ősre marad a birtokbaadás. Bizony a többtermelésnek alaposan a rovására megy az ilyen földnyirbálás, de hát ha már meg kellett lenni, hát Isten neki!

A nagyobb baj az, hogy most újabb földreform novellát terjesztet elő a földművelésügyi miniszter (nagyatádi Szabó István) amely már tulságosan radikális. Lehet, hogy azért ilyen, hogy engedni lehessen belőle, de még ezen esetben is mint egy ember fogja magával szemben találni a miniszter a földbirtokos, bérlő és gazdasági osztályt s általában a képzett gazdákat, mert tudatában vagyunk annak, hogy minden balfelé való eltolódás a földreform terén, katasztrófális lehet az országra. Általában csodálkozunk rajta, hogy a Bethlen István gróf miniszterelnöksége alatt ilyen Buza Barna izü tervezet napvilágot láthatott. Ha törvény talál lenni a javaslatból, igazán nem értenénk meg volt erdélyi vezérünket.

Somogytúr, 1923 május 16.

Mezőgazdasági gépek szövetkezeti beszerzéséről és közös használatáról.

Azoknak a nagy előnyöknek dacára, amelyeket a mezőgazdasági gépeknek a használata nyújt, a közép- és méginkább a kisbirtokosoknak nemcsak a mai, de a háború előtti időben is sokszor nem volt lehetséges ilyeneknek a beszerzése, mert kis tőkével rendelkezvén, rendszeres törlesztés mellett is a beszerzési költség igen magasnak mutatkozott, továbbá hiányzott a gépi berendezések elhelyezéséhez szükséges megfelelő helyiség, legfőképpen pedig kisbirtok nem biztosította a gépek kellő kihasználását, miáltal a gépi erő megdrágult és a gazdasági munkák olcsóbbodása helyett azoknak szükségtelen és sokszor, tetemes drágulása állott elő.

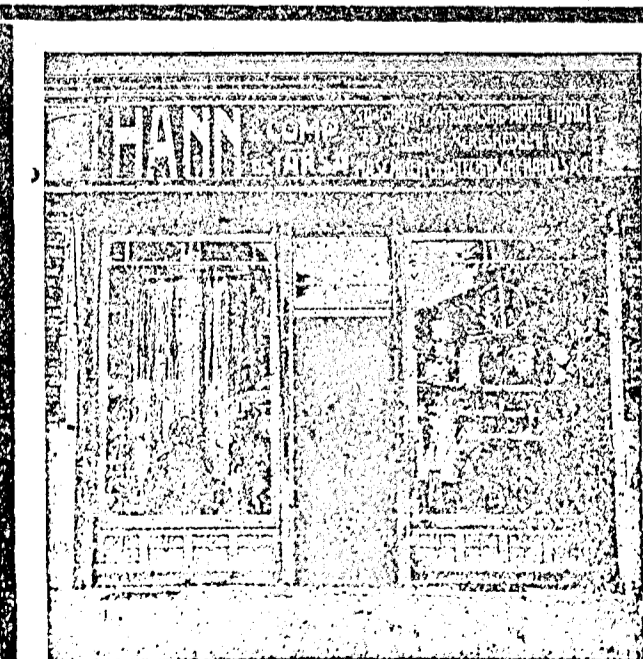
Az összes gazdasági gépeknek, szemben az ipari gépekkel az a nagy hátrányuk, hogy azok csak időszakonként és nem mint az iparban alkalmazott gépek, naponta vagy óránként lehetnek üzemben. Így pl. az arató- és vetőgépek az évnek csak igen kis részében használhatók és azután igen hosszú ideig pihennek, sokszor meg nem felelő helyiségben, az

idő viszontagságainak kitéve. Ugyanez áll a gépek használata folytán előálló természetes kopást, elhasználódást, értékbeli csökkenést illetően is. Teljesen téves az a feltevés, hogy pl. egy gazdasági kultivátor évi 75 munkanapot számítva, kétszer annyi ideig marad üzemképes állapotban, mint egy más gép évi 150 munkanappal. Nemcsak a használat csökkenti a gép értékét, hanem az értékcsökkenésre igen nagy befolyással van a levegő, nedvesség stb.

Mindezekből következik, hogy a gazdasági gépek egyéni birtoklásának és csupán a saját gazdaságban való alkalmazásba vételének csak bizonyos előfeltételek mellett van meg az igazán nagy jelentősége és kihatása a többtermelésre. Más szóval: csakis a birtok megfelelő nagysága mellett fizetődik ki a gépi erő alkalmazása, még pedig nemcsak motorikus vagy nagyobb gépeknél, hanem a legkisebb gazdasági eszközöknél is. Így pl. a sorvetőgép békebeli átlagos 400 koronás beszerzési költsége mellett évi 5%-ot számítva a kamatvesztesség 20 korona. Természetes elhasználódás (értékcsökkenés) és karbantartásért évi kb. 12—15%-ot kell még számításba venni, amit a legkisebb gazdasági üzem részére csak 10%-kal is ha számítunk, az évi költség 80, illetve 60 korona. Ha tehát a vetőgép oly gazdaságban dolgozik, ahol évente 10 hektár kerül sorvetés alá, a költség hektáronként 0.80 koronát tesz ki. Kisebb üzemben 50 hektár bevetésénél ez a költség már 1.60 korona, míg 10 hektár bevetésénél a költség hektáronként 6 korona, számításba véve itt már a kisebb értékcsökkenést és karbantartást is!

Ugyancsak ez a számítás alapja a többi gazdasági gépeknél is úgy, hogy pl. megejtett számítások szerint egy fogatos eke csak akkor van teljesen kihasználva, ha évente legalább 30 hektáron szánt, egy vetőgép, vagy legkisebb cséplőgép már 70 hektár vetési területet, illetve ily terület termését igényli, míg egy gőzeke gazdaságosan csak akkor alkalmazható, ha évente legalább 1000 hektáron szánthat. Elvitázhatalan tény tehát, hogy a gazdasági gépek alkalmazásában rejülő előnyök sokszor csak ott mutatkoznak, ahol megfelelően nagy művelési terület áll rendelkezésünkre.

Ezt a feltételt pedig csakis szövetkezéssel lehet megteremteni. Közös beszerzéssel és kö-

Raffia-háncs

rézgálic, kénpor, rézkénpor, Manillazsineg,
Szőlőpermetezők
favédelmi- és vetőmagcsávázó szerek,
Köszénkátrány

gazdasági gépek és eszközök, géphajtószijak, szerszámok stb.
legolcsóbban kaphatók az E. G. E. géposztályában

HANN és TÁRSA GÉP- ÉS MŰSZAKI KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Kolozsvár, Str. Regina Maria (volt Deák Ferenc-u. A. II.)

Telefonszám: 2-36.

Sürgőnyczim: Hanncomp.

zós használatával. E téren különösen a földbirtok reform fokozatos végrehajtása alkalmából még igen nagy uttörő propaganda munka vár a gazdakörökre és szövetkezetekre.

Motoreke bemutató Kolozsváron.

Folyó hó 10-én vasárnap d. e. 11 órakor mutatja be munkaközben Kolozsváron a feleki oldalon, a tordai-uti vámháznál az E. G. E. erkölcsi támogatása mellett a Simmeringi motoreket a Hann és Társa műszaki és keresk. r.-t.

A motorek közül a Simmeringi egyike a legjobbknak. Kis- és nagyobb gazdaságok egyaránt használhatják. Aránylag könnyű, munkaközben csupán két kereken jár, ezért a talajt nem nyomja meg, ennek dacára a járása biztos.

Felhívjuk az érdekelt gazdaközönség figyelmét, a tanulságosnak ígérkező bemutatóra és kérjük, hogy azon minél nagyobb számban megjelenjen szívekedjék. Találkozás 10— $\frac{1}{2}$ 11 óra között az Egyet titkári hivatalába.

Kisebb szakközlemények.

A lótetű irtása. A lótetű irtásának leg-sikeresebb módja az, hogy nem engedjük elszaporodni, mert az egyszer elszaporodott rovarokat egyenként összeszedni és ártalmatlanná tenni, már szinte lehetetlen vállalkozás. A lótetű elszaporodásának megakadályozására a melegágyakból a földet és főképpen a trágyát azonnal el kell távolítani, mielőtt arra többé szükség nincs. A trágyát vitessük jó távol a kertetől. Legjobb azt valahol szántóföldön felhasználni. Tavasszal, a kert különböző pontjain lótrágyarakásokat halmozunk össze, hogy azokba a lótetűk beletanyázzanak és mikor ez megtörtént, a trágyarakások szétszórása mellett a rovarokat elpusztítjuk. Ezenkívül ügykezni kell május, június hó folyamán felkutatni a melegágyakban, dinnye- és tökfészkekben stb. lévő lótetű-tanyákat, amelyekben ilyenkor még 2—300 apró lótetű együtt éli világát és egyszerre elpusztítható. Ha ezzel késünk, ez a hatalmas társaság csakhamar szívévándorol az egész kertben és vajmi kevés eredménnyel küzdhetünk ellene.

Törvények, rendeletek.

Rendelet a községi birtokokra vonatkozólag. Kolozsvári földmivelésügyi főigazgatóság községi birtokok kisajátításánál való kezelésére vonatkozó rendeletet adta ki. 592. sz. Elnök ur! Különböző községek, különösen városok, a miniszterhez vagy hozzánk intézett kéréseikben kérik, hogy mentesítsenek a kisajátítás alól birtokaik és érdeik, indokul azt hozva fel, hogy a földre szükségük van a városok állatainak ellátására, viszont az erdők a faszükséglet fedezésére szükségesek. A 6-ik szakasz a) pontjának rendelkezései szerint az agrártörvény határozattal rendelkezik a közsé-

gek falusi birtokainak és városi külsőségeknél kisajátításáról, viszont az erdőkre nézve ugyanazon szakasz 8-ik bekezdése mentesíti a kisajátítás alól a községek tűzifa és épületfa szükséglet fedezésére szolgáló erdőket. A földmivelésügyi miniszter 255—1923. számú rendelete alapján kérjük intézkedni, hogy erre vonatkozó kérvények ne vétessenek tekintetbe és a törvény rendelkezései alkalmaztassanak. Ha azonban a községnek tényleg van faszükséglete, ez utólagosan fog nekik kiadálni az állam részére fentartott tartalékokból, természetesen megelőző vizsgálat után. (Aláírások).

A városok környékének kisajátítása. A földmivelésügyi vezérigazgatóság a városok továbbfejlesztésére vonatkozólag az agrárreformmal kapcsolatosan a következő rendeleteket bocsátotta ki: 4054. sz. Van szerencsém felkérni, intézkedjék arra nézve, hogy a nagy városok közelében 5 km. belül fekvő kisajátított területek és a kisvárosoknál 2 km. belül fekvő kisajátított területek a város szélétől számítva az állam részére tartassanak fenn a városok jövőjé fejlődésére, ezeken a területeken semmi okból nem szabad birtokbárlást csinálni. — 5696. sz. Tisztelettel tudatjuk, hogy a városok közelében fekvő és birtokba helyezésre egyelőre nem rendelt területek a városok nagyobbitásának céljaira szükséges területek végleges megállapításáig, kényszerbérlet útján értékesítendőek. A bér a helybeli szokásos bérlet alapján állapítandó meg.

Tenyészjuhok kivitele Csehországba. Bukaresti tudósítónk jelenti: A minisztertanács a cseh szlovák követség közbenjárására megengedte, hogy a prágai állattenyésztési intézetnek száz juhot vihessenek ki Romániából,

Vegyes közlemények.

Az erdészeti tisztviselők szolgálati szabályzata. Bukaresti tudósítónk jelenti: A földmivelési miniszterium elkészítette az erdészeti tisztviselők szolgálati szabályzatáról szóló törvényjavaslatot. A javaslat élénk csapódást okozott az erdőmérnökök körében, mert a javaslat nem valósítja meg a biztosított és állandó szolgálat elvét.

Nyolcezer marhát pusztítottak el a kolumbácsi legyek. Bukarestből jelentik: Ma terjesztették a kormány elé azt a statisztikát, amelyet a kolumbácsi légy pusztításáról készítettek. A statisztika megállapítja, hogy a kolumbácsi légy pusztításának eddig nyolcezer marha esett áldozatul; az elpusztult marhák összértéke harmincmillió lej. A ma megtartott minisztertanács elé javaslatot terjesztett a földmivelésügyi miniszter, amelyben tizenötmilliónyi hitelt kér, hogy a légy pusztítása folytán károsodott gazdáknak kártérítést nyújthasson a kormány.

A jugoszláviai telepítések eddigi eredménye. Az S. H. S. királyság kormányának régi törekvése, hogy a meglehetősen elhagyatott délszerbiai földet benépesítse, hogy a terméshetől némely tekintetben kedvezően ellátott

ország rész is hamarosan megtegye a civilizáció útját és gazdasága, kulturája elérje az ország többi részének színvonalát. A legújabb hivatalos adatok szerint Szerbia déli részeiben 1818. óta 1922. év végéig betelepítettek: Szerbiából 88.299 hektár területen 3367 családot, Montenegróból 9974 hektáron 1346 családot, Boszniából és Hercegovinából 8400 hektáron 869 családot, a Vajdaságból 3882 hektáron 625 családot, Horvátországból 12.248 hektáron 1505 családot és végül Dalmáciából 7562 hektáron 1045 családot. Összesen tehát az ország minden részéből 8757 családot telepítettek le Délszerbiában 70,375 hektár területre. Hogy a 8757 család között milyen elenyészően csekély a magyarok száma, arról bölcsen hallgat a hivatalos statisztika.

Ismét működik az OSzGE. Pozsonyból jelenti tudósítónk: A „Gazda” című mezőgazdasági folyóirat, amely március 24-ike, az OSzGE működésének felfüggesztése óta szünetelt, pünkösdkor újra megjelent. Beszámolójában bejelenti az egyesület, hogy nevet változtat és ezúttal „Nagybirtokosok, Birtokosok és Bérlok Országos Gazdasági Egyesülete Szlovenszón” (OGESz) lesz a neve. Az alapszabályokat és a névváltoztatást május 16-án 5560—1923. szám alatt hagyta jóvá a minisztérium.

A Kraszna szabályozása. A Krasznamenti községeknek úgy Szatmár, mint Szilágy vármegyében állandó nyomorúsága, hogy a szabályozatlan, szabadjára tekervényező Kraszna folyó a legkisebb vízáradásnál kilép medréből és sok ezer holdra menő területet tesz terméketlenné. Dobra község közönsége már régebben mozgalmat indított a krasznamenti községek körében a Kraszna szabályozása érdekében. A mozgalomhoz az érdekelt községek is készséggel csatlakoztak. Ennek a mozgalomnak a megindult formában való kialakulását megelőzte egy leirat, mely a napokban a vízügyek igazgatóságától érkezett Szatmár vármegye alispánjához. A leirat szerint a vízügyek igazgatósága kimondja a Kraszna szabályozásának szükségét és a megfelelő intézkedések megtételével az alispánt bízta meg. A nagy horderejű kérdés megoldása 15—20 község gazdasági felvirágoztatását fogja jelenteni, mert a Kraszna szabályozásával párezer holdra menő terület teljes kihasználása válik lehetővé.

Szarvasmarha kivitele. Tudvalevő dolog, hogy a kormány a szarvasmarhák kivitelét f. évi június 1-ig felfüggesztette. Hiteles forrásból szerzett információk szerint június 1-től kezdődőleg az ipari és kereskedelmi minisztérium csak a régi kiviteli engedélyek alapján engedi meg a szarvasmarhák kivitelét és csak arra az időre, amelyhez a régi engedélyek alapján az exportöröknek joguk volt. Ami az új export-engedélyek kiadását illeti, ez ősznél előbb nem fog történni s akkor is csak a most tanulmányozás alatt álló új kiviteli rendszer alapján. Ez új intézkedés állítólag a belföldi magas husarak miatt történt.

Figyelmeztetés. A Marosvásárhely és Vidéke Cukorgyár Rt. kérésére a cukortermelők figyelmébe ajánljuk, hogy oly répatertületeket, melyeken a cukorrépa között kukorica vagy más növény is van vetve, a cukorgyár nem ismeri el cukorrépa vetésnek s így felhívjuk a termelők figyelmét arra, hogy a répa között kukoricákat vágják ki.

8 Hp. HOFHERR SCHRANTZ

kazán párosított 1400 mm.

CLAYTON SCHUTTLEWORTH cséplővel

teljesen felszereve, üzemképes állapotban uradalmi garnitúra eladó és megtekinthető

Bartha Árpádnál

Sft.-Gheorghe—Se psiszentgyörgyön.

PIAC.

A nemzetközi gabonapiacról.

A római mezőgazdasági intézet statisztikája szerint a legfontosabb búzatermelő országok hozamai a következők voltak:

	1909/1913 millió méter mázsákban állaga	1919/1921 állaga	1922
Európa Orosz- ország nélkül	352.8	280.5	277
Oroszország	221.8	75.7	59.2
Kanada	53.6	68.7	108.8
Egyesült Államok	186.9	235.5	233
Argentína	40	48.9	58.6
Britt-India	95.8	82.4	99.7
Ausztrália	24.6	29.8	28.6

Ebből kitűnik, hogy az Egyesült Államok, Kanada és Argentína búzatermelésének igen tekintélyes fokozása együttvéve sem elégséges arra, hogy az oroszországi termelésben bekövetkezett óriási hiányokat teljesen ellensúlyozza; de különben is a termelés a háboru óta nemcsak Oroszországban, hanem Európaszerte mindenütt visszafejlődött, aminek illusztrálására megemlíthetjük, hogy az oly intenzív termelésű és kiváló mezőgazdasági kultúrájú Németországban a búzával bevetett terület az 1909/1913-i évek átlagával szemben 20 százalékos apadást mutat, míg a búzatermelés maga 1913. óta 44.8 métermázsáról 20.7 métermázsára csökkent, nem is szólva arról, hogy Romániában és Jugoszláviában az agrárius reformmal kapcsolatban a termelés nagyfokú visszafejlődésének vagyunk tanúi. Mindezekkel szemben azonban az európai országok egész sorának valutáris nyomorúsága oly tényező, mely az import szükségzerű megcsappanása révén nagy mértékben ellensúlyozza a termelés csökkenésének áremelő hatását. Az angol szaksajtó a világ utolsó búzatermésének exportfőlölségét 114 millió quarterre, a búzabehozatalra utalt országok importját azonban csak 87 millió quarterre becsüli, minélfogva Északamerika, India és Argentína előreláthatólag tekintélyes búzakészletekkel fog az új termelésébe átmenni. Különösen India búzatermése minden várakozást meghaladó, a legnagyobb, amelyet ebbe az országban eddig behordtak: hivatalos becsülés szerint 53 millió quarter, a tavalyi 46 millióval szemben. Az európai búzatermés, az eddigi kilátások után itélve, a tavalyinál jóval nagyobb hozammal kecsegtet, ellenben az Egyesült Államokban a kilátások kedvezőtlenebbek, mivel az őszi búzával bevetett területekben nagy kiszántásokra van szükség, amelyeknek értékét 4—5 millió acres-ra becsülik. Kanadában a kedvezőtlen időjárás miatt megkészték a tavaszi buza vetésével és ezért a bevetett terület némi apadásával számolnak. Oroszországban a mezőgazdasági termelés, mely a háboru alatt és később teljesen lezülött volt, javulóban van ugyan, de az onnan érkező statisztikák teljesen megbízhatatlanok és nyilván még hosszú idő fog eltelni, amíg Oroszország újból számottevő gabonafeleslegeket hozhat a világpiacra. Romániában az őszi búzával bevetett terület két millió hektárral kisebb a tavalyinál és az általános vélemény oda konkludál, hogy ha csak a megmaradt kisebb területen igen kedvező nem lesz a hektáronkénti hozam, úgy Romániának a jövő termelésében alig lesz búzakivitelile feleslege. *Quae mutatio rerum! A termelés visszafejlődése itt részben a birtokreform hibáira, részben a kormány ármaximáló politikájára vezetendő vissza, amely a búzatermelés rentabilitását ugyszólván aláásta.* Jugoszláviában, ahol 1,939,000 hektár van gabonával bevetve, a búzával és rozsszal bevetett terület valamivel nagyobb a tavalyinál és a mezőgazdasági helyzet eddig kielégítő, de a termelés visszafejlődése ott is félreismertethető. Francia-, Német- és Olaszországból eddig szintén kedvező jelentések érkeztek. A magyarországi vetések állapotát eddig kielégítő és a tavasziak vetése kedvező körülmények közt van folyamatban. M. L.

Brassói heti piac. Baromfiak: hizott liba 170—200, rideg liba 60—80, hizott kacska 120—140, rideg kacska 40—50, tyuk 38—60, pulyka 170—210, csirke párja 35—65, pipe párja 60—80, tojás 1.10 lej. **Tejtermékek:** vaj kilója 50—70, tejföl literje 28—40, tehéntúró 8—10 lej. **Zöldségek:** murók vékaja 30—25, petrezselyem kötése 1—2, zeler 0.50—2, burgonya vékaja 18 lej. Új kalarábé darabja 2.50—3, friss hagyma kötése 0.50, retek 1, zöld borsó kilója 55, egy tányér paraj 3, káposztalevél 4, egy fő saláta 0.50 lej. **Gyümölcs:** cseresznye kilója 30—35, egres literje 7—10 lej.

Miért maradt el az idei losonci gyapjувásár? A Gömör-Nógrádi Gazdák és Iparosok Áruszövetkezete május 24. és 25-én Losoncon gyapjувásárt akart rendezni. — Gömör-Nógrádi Gazdasági Egyesület Áruszövetkezete két év előtt rendezte Losoncon az első gyapjувásárját és aukcióját. A vásár rendezésére az szolgáltatott okot, hogy akkor a kereskedők a gazdáknak a gyapjuért olyan árakat kínáltak, amelyek jóval alacsonyabbak voltak a árak és nagyobb kereskedők által fizetett áraknál. Különösen a kisebb juhos gazdaktól vették össze a kereskedők a gyapjut neveltséges olcsó árakon. A vásár rendezésének hírére a gyapju ára egyszerre felszökött. Az aukció a vevők összetartása és összebeszélése folytán nem sikerült ugyan, de a gazdák is mutattak némi összetartást s ennek köszönhető, hogy az árlejtés után megtartott vásáron a felhozott tételek elég tisztességes áron keltek el. A gyapjувásárt a szövetkezet az elmúlt évben is megismételte, most már aukció nélkül.

Itt már hiányzott a gazdák összetartása s a gazdák közül sokan eladták a gyapjut már a vásár előtt s így a tavalyi mennyiségnek csak a fele lett a vásárra felhozva. Az árak alakulására azonban a vásár kedvező befolyást gyakorolt s kétségtelenül ennek köszönhető, hogy nemcsak azok, akik ott, hanem azok is, akik a vásáron kívül adták el gyapjutermeüket, azért tisztességes értéket kaptak.

Az idén már nagy hajsza indult meg a kereskedők részéről a gyapju után. A szövetkezet ugyan idejében kiírta a vásárt, bejelentés alig történt és csak mindössze 8 gazda kívánta gyapjuját a vásáron értékesíteni, mert a gazdák a gyapjut a kereskedőknek előre eladták. A csekély érdeklődés folytán a szövetkezet a vásár rendezését természetesen lefújta.

E hirt csupán azért közöljük ily részletességgel, mert ugyancsak a tavalyelőtt az E. G. E. is tervbe vette a gyapjuértékesítésnek a fenthez hasonló módon való megszervezését, de mivel a széles körből beszerzett információkból körülbelül a fenti eredményre lehetett következtetni, a tervet eljettette. — Nem mulaszthatjuk el ez alkalommal is reámutatni arra, hogy a gazdák a szervezetelemük miatt úgy az iparnak, mint kereskedelemnek mennyire ki vannak szolgáltatva és míg szervezetlen a közzgazdasági élet irányítói lehetnének, szervezetlenül csak eszközül szolgálnak mások céljainak megvalósításához és jólétének fokozásához.

HIRDETÉSEK.

Invitare

AGRONOMUL INSTITUT DE ASIGURARE S. A. 11
va tinea

I. adunare generala ordinara

la 5. iunie 1923. la 11 ora a. m.

In casa proprie (Arad, Str. Cloșca Nr. 15.) la care cu
onoare inv la pe totl actiuna l sal.

Ordinea de zi:

1. Deschiderea adunarii generale.
2. Conducerea procesului verbal al adunarii generale si alegerea verifcatorilor.

3. Examinarea socofelilor finale ale l. an de gestiune, stabilirea bilanțului activ precum si decidera asupra surplusului.

4. Desarcinarea directiunii si a consiliului de censored cu privire la anu de gestiune 1922.

5. Modificarea §§-lor 1., 39, 42. si 45 ai statu tellor

6. Alegerea unui membru pe 2 ani in directiune.

7. Alegerea alor 7 membrii pe cate 3 ani in consiliul de censored.

8. Stabilirea onorarului consiliului de censored pe 1922.

9. Propuneri.

In adunarea generala numai acei actionari vor avea drept de vot, cari au depus cu 8 zile inainte de adunarea generala actiunile lor la casa societatii sau la Casa de Pastrare Judetana Arad.

Arad, la 20 Aprilie 1923.

Directiunea.

Meghívó.

Az AGRONOMUL INSTITUT DE ASIGURARE S. A.

f. évi június hó 5-én d. e. 11 órakor

(Arad, Strade Cloșca 15. szám) saját székházában

I. rendes közgyűlést

tartja, melyre a t. részvényeseket ezennel tisztelettel meghívjuk.

Tárgysorozat:

1. Elmőki megnyitő.
 2. Közgyűlési jegyzőkönyv vezetése, a hitelesítők kiküldése.
 3. Az I. üzleti év zárszámadásának megvizsgálása és vagyommérlegének megállapítása, valamint a felesleg feletti natározat.
 4. Igazgatóság és a felügyelő-bizottságnak az 1922. évi üzletre vonatkozólag a felmentvény megadása.
 5. Az alapszabály 1. 39. 42. 45. §-ának módosítása.
 6. 1 igazgatósági tag választása 2 évre.
 7. 7 felügyelő-bizottsági tag választása 3 évre.
 8. Felügyelő-bizottság tisztelet-díjának megállapítása 1922. évre.
 9. Indítványok.
- A közgyűlésen szavazati joggal csak azon részvényesek bírnak, akik részvényutalványukat a társaság pénztáránál vagy az Aradmegyei Takarékpénztárnál 8 nappal a közgyűlés előtt letétbe helyezték.
Arad, 1923. április hó 20-án.

Az igazgatóság.

APRÓHIRDETÉSEK.

Apróhirdetések ára: szavanként 1 lel. — Vastag betűkkel szedett szavak kétszeres áron számítottak, — Legkisebb apróhirdetés díja 10 lel. Állást keresők részére 20 szolg 10 lel.

Azonnali belépésre keresek vincellér iskolát végzett ispánt, aki kisebb gazdaságot, szőlőt és gyümölcsösöt önállóan kezelne, Cim a kiadóban. 3525

Hirdetmény. Aranyos-egerberg községben 275 hold ingatlan több évre haszonbérbe adandó. Értekezhetni dr. Kiss Ödön árvaszéki elnökhelyettesnél Targu-Muresen. 3523

Birtok vételék. Keresetek egy falusi porta vagy kisebb pusztai gazdaság 100—150 h. nagyságban lakóház s gazdasági épületekkel. — Keresetek 200-400 hold nagyságban pusztai gazdaság lakóházzal s gazdasági épületekkel. — Mindkét birtok kisajátítás alól már mentes legyen. Ar megjelölésével s a gazdaság leírásával ajánlatokat kér: Gusztáv Szibert. Carei-Mare Str. Derehal (Attila-u.) 1. c. 3528

Vetőgépet 17—19 sorosat műtrágya szóróval kombinálva jó karban levőt, megvételre keresek. Ifj. Boross Zoltán Medicul-Aurit (Aranyos-medgyes) jud. Satmar. 3522

Erdélyes, munkabeosztással bíró, szorgalmas, ügyes, nős ispánt keresek, aki különösen az állattenyésztés, hízalás terén megfelelő jártassággal bír. Cim a kiadóban.

Pásztortűz

szépirodalmi hetilap. — Szerkesztőség és kiadóhivatal Str. Reg. Mária 35. sz.

Előfizetési díj egész évre 160 Lei.